

PATVIRTINTA
Vilniaus agroekologijos mokymo
centro direktoriaus
2025 m. gruodžio 30 d.
įsakymu Nr. V1-101

VILNIAUS AGROEKOLOGIJOS MOKYMO CENTRO PREVENCIJOS PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

1.VAMC KOLEKTYVO KORUPCIJOS PREVENCIJOS ESAMOS SITUACIJOS VERTINIMAS

Tyrimą mokinių, mokytojų ir darbuotojų VAMC korupcijos prevencijos priemonių vertinimą apklausos būdu atliko VAMC administracija ir Korupcijos rizikos valdymo komisija.

1.1. Mokinių vertinimai

Atlikta 31 mokinio apklausos analizė atskleidžia, kad jauni Lietuvos gyventojai (dauguma 17-19 metų amžiaus) aiškiai suvokia korupciją kaip didžiulę grėsmę šalies vystymuisi (96.8% taip mano). Respondentai puoselėja stiprias sąžiningumo vertybes (83.9%), laiko tai svarbiau nei turtai, tačiau stokoja pasitikėjimo, kad sąžiningumas atveda į sėkmę realioje visuomenėje (41.9% mano, kad sukčiaujantys pasiekia daugiau).

Didžiausia problema išryškėja praktiniame lygmenyje: nors dauguma (77.4%) nurodė, kad asmeniškai neduotų kyšio, tačiau absoliuti dauguma (90.3%) respondentų nepraneštų apie pastebėtą korupcijos atvejį. Pagrindiniai motyvai nepranešti yra nepasitikėjimas sistema („niekas nereaguotų“) ir asmeninis nesaugumo jausmas („nesijaučiu saugus“), taip pat įsigalėjusios kultūrinės normos.

Respondentai nurodė, kad pagrindiniai informacijos šaltiniai apie korupciją yra internetas ir televizija, o 35.5% respondentų išreiškė norą sužinoti daugiau praktinių kovos su korupcija būdų, kas rodo potencialą efektyvesnėms švietimo ir prevencijos iniciatyvoms, ypač atsižvelgiant į tai, kad dauguma nedalyvauja specializuotuose renginiuose.

1.2. Mokytojų vertinimai

Atlikta 36 mokytojų apklausos analizė.

Amžius: Dauguma respondentų yra vyresnio amžiaus asmenys (55-67+metų), 55-59 metų grupė sudaro apie 28%, o 60-64 metų – apie 31% .

Apklausoje dominavo vyresnio amžiaus respondentai, kurie demonstruoja itin aukštą ir vieningą suvokimą apie korupcijos žalą visais lygmenimis. Respondentai pareiškė, kad būti sąžiningam yra svarbiausia 63.3% (19 atsakymų). Būti sąžiningam yra šiek tiek svarbiau, nei būti turtingam 16.7% (5 atsakymų). Būti turtingam yra šiek tiek svarbiau, nei būti sąžiningam 16.7% (5 atsakymų).

Nors sąžiningumas teoriškai vertinamas aukštai, vyresni respondentai, panašiai kaip ir jaunesni, yra ciniški dėl realybės – beveik pusė mano, kad sėkmę lemia sukčiavimas.

Nors noras duoti kyšį yra žemas, noras pranešti apie kyšius yra mažas. Vyresnio amžiaus grupėje stebimas didelis nepasitikėjimas institucijomis ir baimė, kad pranešimas neduos rezultato ar sukels asmeninį pavojų.

Apie 50% respondentų norėtų sužinoti daugiau apie kovos su korupcija būdus ir mechanizmus.

Apklausa parodė, kad vyrauja atskirtis tarp teorinio vertybių supratimo ir praktinio pasitikėjimo antikorpucine sistema.

1.3. Darbuotojų vertinimai

Apklausoje dalyvavo 13 darbuotojų. Amžius: Respondentų amžius svyravo nuo 26 iki 67 metų. Beveik visi šios grupės respondentai mano, kad korupcija yra žalinga. Nors noras duoti kyšį yra žemas, noras pranešti yra mažas. Vyresnio amžiaus grupėje stebimas didelis nepasitikėjimas institucijomis ir baimė, kad pranešimas neduos rezultato ar sukels asmeninį pavojų.

Tik 2 respondentai paminėjo, kad nežino apie VAMC vykdomas korupcijos prevencijos priemones ir kaip elgtis ir kur kreiptis esant korupcijos apraiškoms.

11 apklaustųjų nurodė, kad nežino apie konkrečius korupcijos pasireiškimo atvejus.

Apklausa parodė, kad darbuotojai yra gerai informuoti apie konkrečias elgesio taisykles susidūrus su neteisėtu atlygiu, dovanomis ar deklaruojant interesus. Taip pat 12 atsakymų buvo, kad žino kaip reikėtų elgtis kai duodamas/siūlomas neteisėtas atlygis.

1.4. VISŲ APKLAUSOS DALYVIŲ NUOMONIŲ APIBENDRINIMAS

Ši apklausa parodė didesnę vertybių stabilumą ir vienareikšmišką korupcijos pasmerkimą. Tačiau atskiri kolektyvo nariai susiduria su problema: atskirtimi tarp teorinio vertybių supratimo ir praktinio pasitikėjimo sistema.

Pagrindinė išvada – nepriklausomai nuo amžiaus, kolektyvo nariams trūksta praktinio pasitikėjimo mechanizmais, o ne teorinio žinojimo, kas yra blogai. Norint keisti situaciją, reikia pereiti nuo korupcijos žalos konstatavimo prie efektyvių, saugių ir matomų kovos su neigiamais reiškiniais priemonių viešinimo.

1.5. IŠVADOS ATLIKUS BENDRĄ VAMC ATSPARUMO KORUPCIJAI ANALIZĘ

VAMC atsparumo korupcijai bendrą analizę atliko VAMC specialistai, atsakingi už atitinkamų veiklos sričių antikorpucinių priemonių įgyvendinimą kartu su VAMC komisijos, atsakingos už korupcijos prevenciją, nariais. Veikla buvo atliekama vadovaujantis VAMC korupcijos prevencijos tvarkos aprašo 1 priedu. VAMC korupcijos prevencijos tvarkos aprašas yra paskelbtas VAMC interneto svetainės skyriuje „Korupcijos prevencija“.

1.5.1. Patikrinus atliktas VAMC 2023-2025 Korupcijos prevencijos programoje numatytas priemones, apklausus kai kuriuos darbuotojus, mokytojus ir moksleivius, išanalizavus atitinkamas tvarkas ir veikloje naudojamus dokumentus, buvo nustatyta, kad numatytos pagrindinės korupcijos prevencijos priemonės įgyvendinamos. Pažymėtina, kad vykdant numatytas priemones, VAMC kolektyvo dėmesys į pasitaikančius korupcinius reiškinius visuomenėje padidėjo ir tokie reiškiniai aktyviau ir griežčiau yra smerkiami.

1.5.2. Analizės atlikimo metu nenustatyta priežasčių, kurios didintų korupcijos pasireiškimo rizikos lygį VAMC kolektyve. Todėl darytina išvada, kad VAMC atsparumo korupcijai lygis išlieka pakankamai aukštas, priemonės, kurios yra numatytos 2023-2025 Korupcijos prevencijos programoje iš esmės yra vykdomos.

1.5. 3. Tačiau ir toliau atkreiptinas dėmesys į tai, kad VAMC kolektyve dar yra asmenų, kurių žinios korupcijos prevencijos klausimais yra ribotos, o kai kurie iš jų mažai domisi korupcijos problemomis.

1.5.4. Pasiūlymai dėl antikorupcinės veiklos tobulinimo VAMC kolektyve pateikti Korupcijos prevencijos programoje ir jos įgyvendinimo priemonių plane 2026–2028 metams.

Korupcinės rizikos valdymo komisijos pirmininkas Algirdas Leonas Mikaliūnas